

Factsheet Lupine

1. Perceelskeuze, rassenkeuze, zaaibed en zaaien

Lupine komt het best tot zijn recht onder relatief stikstofarme omstandigheden. Door zijn vermogen tot stikstofbinding past het prima in brede gewasrotatie.

Teeltkalender

- Perceelskeuze: okt./nov. (evt. reparatiebekalking nog mogelijk)
- Zaaien: maart/april
- Bloei: juni
- Oogst: augustus-oktober

Perceelskeuze

Grondsoort: alle

Bodem: goede structuur voor ontwatering

Bemestingstoestand: stikstofarm

Onkruiddruk: laag

Zuurgraad (rasafhankelijk):

- Blauwe lupine: bodem-pH 4,8-6,8, koolzuur kalkgehalte < 0,8%
- Gele lupine: bodem-pH 4,8-6
- Witte lupine: bodem-pH 4,8-8

Gewasrotatie:

- Peulvruchtigen: minimaal 1:4
- Lupine op lupine: minimaal 1:6
- Niet na grasland (wetgeving, ritnaalden, hoog NLV)

- Geschikte voorvrucht (stikstofbinding)
- Gevoelig voor *Pratylenchus penetrans*, *Sclerotinia sclerotiorum*, *Rhizoctonia solani*
- Resistent tegen *Pratylenchus neglectus*

Rassenkeuze

Houd bij rassenkeuze rekening met:

Soort lupine

- blauw-smalbladig (*Lupinus angustifolius*)
- wit-breedbladig (*Lupinus albus*)

Type

- zomerlupine
- winterlupine (sommige witte lupines: tot -10°C)

Productie

- opbrengst (t/ha)
- gewashoogte
- eiwitgehalte (%)

Groeitype

- vertakkend
- niet-vertakkend (kaars)

Gevoeligheid

- anthracnose
- legering

Productiedoel

- alkaloïdengehalte: veevoer (zoete lupine, < 300-600 ppm), humane consumptie (zeer zoete lupine, < 200 ppm)
- verwerking tot meel, grits en bits: alle lupines. Hele boon in conserven: alleen witte lupine

Oogsttijdstip

- uiterlijk eind aug.: vroegrijpe blauwe lupinerassen
- uiterlijk eerste helft sept.: vroege tot middelvroeg blauwe lupinerassen en niet-vertakkend witte lupines
- uiterlijk eind sept.: middelvroeg witte lupinerassen (ook vertakkend)

Onkruidonderdrukking

- weinig onkruidgevoelige gronden: laatblijvende (< 50 cm) vaak niet-vertakkende types
- onkruidgevoelige gronden: hoge groeitypes (70-80 cm)

Zaaien

Zaaimoment: vanaf medio maart

Risico vroeg zaaien:

- beperkte vorstresistentie (witte: tot -6°C, blauwe tot -8/-10°C)
- vertraagde kieming (risico kiemschimmels)

Zaaidichtheid: De hoeveelheid zaaizaad per ha hangt af van de gewenste plantdichtheid van het gewas, het duizendkorrelgewicht (DKG) en de kiemkracht van het zaaizaad.

Zaaidichtheid = (plantdichtheid x DKG)/kiemkracht

Rekenvoorbeeld

Zaaidichtheid: 90 (planten/m²) * 150 (gram/1000 korrels) / 85 (%) = 159 kg/ha

Enten

Lupine werkt samen met de bacterie *Bradyrhizobium lupini* die afwezig is als nooit lupine is verbouwd of meer dan 6 jaar geleden. Enten (inoculeren) van zaaizaad is dan noodzakelijk. Entstof voor klaver, luzerne of soja werkt niet voor lupine; er moet *Bradyrhizobium lupini* op vermeld staan.

Wortel wel geënt zaaizaad.

Wortel niet geënt zaaizaad.

Gewenste plantdichtheid

Groeitype en soort	planten/m ²
Niet-vertakkende witte lupine	90
Vertakkende witte lupine	50
Niet-vertakkende blauwe lupine	110-120
Vertakkende blauwe lupine	90

Zaaietechniek en rijafstand

- Scherpe zaaikouters om de zaden op diepte te plaatsen (minimaal 3-4 cm).
- Bij voorkeur geen brede zaaikouters (voor gras)
- Zaaien op rijen (rijafstand 10-60 cm). 10-12 cm voor eggen, 25-50 voor schoffelen. Bij niet-vertakkende, blauwe lupine leidt een grote rijafstand (open gewas) tot veronkruiding.
 - + Kleine rijafstand: individuele planten hebben ruimte om zich goed te ontwikkelen en het gewas sluit snel.
 - + Ruime rijafstand: planten in de rij hebben meer bescherming van elkaar bij eggen (minder snel ondergedekt/uitgetrokken).

Rijafstand 10-12 cm

Rijafstand 25-50 cm

Deze factsheet is onderdeel van 'kennisdelen lupineteelt voor humane consumptie' in samenwerking met Proeflab Wageningen en Lekker Lupine. Mede mogelijk gemaakt door het ministerie van LNV en de EU. Voor teelthandleiding scan:

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:

Europa investeert
in zijn platteland.

